

Isabel Allende

Knygų DVASIŲ NAMAI, FORTŪNOS DUKTĖ, PORTRETAS SEPIJA autorė

P
AULA

Alma littera

krintu į bedugnę prarają. Mes gyvenome viename iš trijų namų, kurių langai žvelgė į bendrą sodą. Priešais gyveno garsus okulistas, už mūsų namo – Urugvajaus diplomatas, apie kurį sklido gandai, kad jis homoseksualas. Mes, vaikai, galvojome, jog tai nepagydoma liga, ir sveikindavomės, nuoširdžiai jį užjausdami, o kartą įsidrąsinę paklausėme, ar jis labai kenčia, sirgdamas homoseksualumu. Grįžusi iš mokyklos, aš ieškodavau ramybės ir vienumos tame dideliame, takelių išraizgytame sode, kur suradau slėptuvių savo dienoraščiui ir saugių kampelių, kad galėčiau ramiai skaityti, toli nuo miesto triukšmo ir šurmulio. Mes lankėme mišrią mokyklą. Iki tol, išskyrus brolius, niekada nesusidurdavau su berniukais, bet broliai nesiskaito, netgi šiandien man atrodo, jog Pančas ir Chuanas belyčiai, kaip bakterijos. Per pirmąją istorijos pamoką mokytoja mums pasakojo apie devyniolikto šimtmečio Čilės karus su Peru ir Bolivija. Savo šalyje buvau mokoma, kad čiliečiai laimėdavo pergales tik dėl savo narsumo ir vadų patriotizmo, tačiau čia, klasėje, sužinojau, kaip žvėriškai mano tėvynainiai elgėsi su civiliais gyventojais. Apkvaišę nuo degtinės, sumaišytos su paraku, užgrobtuose miestuose Čilės kareiviai siautėdavo kaip laukinių ordos. Užmautais ant šautuvų durtuvais ir mėsininkų peiliais smaigstydavo kūdikius, skrozdavo pilvus moterims ir nurėždavo lytinius organus vyrams. Aš pakėliau ranką, norėdama apginti mūsų ginkluotųjų pajėgų garbę, tuomet nė neįtardama, ką jos gali, ir iškart buvau iš visų pusių apšaudyta popieriaus gumulėliais. Mokytoja mane išvarė už durų, ir aš išėjau, lydima pašėlusio švilpimo, atlikti bausmės – stovėti koridoriaus kampe, įbedusi nosį į sieną. Tramdydama ašaras, kad niekas negalėtų mėgautis mano pažeminimu, keturiasdešimt penkias minutes degiau pykčiu. Tą lemtingą

valandėlę įsisiautėjo tokia pragariška hormonų audra – beje, apie juos ligi tol nieko neišmaniau, – jog tą pačią dieną pirmąsyk susirgau mėnesinėmis. Kitame koridoriaus kampe, irgi veidu į sieną, stovėjo taip pat nubaustas aukštas ir liesas kaip šakalys berniukas, juodaplaukis, ilgu kaklu ir tokiomis didelėmis atlėpusiomis ausimis, kad iš užpakalio atrodė kaip graikų amfora. Kaip gyva niekada daugiau nemačiau tokių juslingų ausų. Tai buvo meilė iš pirmo žvilgsnio, įsimylėjau jo ausis, nė nemačiusi jo veido, taip įsimylėjau, kad keliems mėnesiams man dingo apetitas ir, ilgai pasninkaudama ir dūsaudama, susirgau mažakraujyste. Tas romantiškas susižavėjimas neturėjo nieko bendra su gašlumu nei su tuo, kas man atsitiko vaikystėje prie jūros, pušyne, su karštarankiu žveju, nei su pirmųkščiais jausmais, kuriuos man įkvėpė tie keisti priedėliai. Meilė buvo tyra, todėl juo labiau mane nualino, ir truko dvejus metus. Laiką, nugyventą La Pase, prisimenu nebent kaip nežabotos vaizduotės metą, kai svajodavau ūksmingame sode, pilnus sąsiuvinius prirašydama ugningų žodžių ir kvailių fantazijų, kuriose ausytasis gerbėjas mane išgelbsti iš slibino nasrų. Bjauriausia, jog po visą mokyklą pasklido gandas apie mano meilę, ir kaip tik dėl to ir dėl mano neginčytinos čilietiškos pilietybės iš manęs buvo negailestingai tyčiojamasi. Tas romanas buvo iš anksto pasmerktas, mano aistros objektas žiūrėjo į mane gana abejingai, tad galiausiai man pasirodė, jog jis apskritai manęs nepastebi. Netrukus prieš mums išvykstant iš Bolivijos, per pertrauką kieme kilo muštynės, ir aš visai netikėtai atsidūriau savo mylimojo glėbyje, mudu raičiojomės dulkėse, spardydami, tvatindami vienas kitą kumščiais, raudami vienas kitam plaukus. Jis buvo aukštesnis už mane, ir, nors aš daug ko išmokau, Kaupolikano teatre su seneliu vakarais

stebėdama laisvąsias imtynes, jis mane gerai apkūlė ir paleido kraują iš nosies, vis dėlto grumtynių įkarštyje, apimta aklo pykčio, ištaikiusi proga, aistringai įkandau jam į ausį. Kelias savaites skraidžiojau padebesiais. Tai buvo pačios erotiškiausios peštynės per mano ilgą gyvenimą, patyriau ir patį didžiausią karštų glamonių malonumą, ir tokių pat karštų kumštynių skausmą. Gavusi tokią paskatą mazochistiškai tenkinti savo geismus, kita moteris, laimės aplenkta, šiandien būtų paslaugi kokio nors sadisto auka, bet mano gyvenimas taip susiklostė, jog niekada daugiau nepasitaikė panašiai glėbesčiuotis.

...nėkada nebemačiau tų ausų. Dėdė Ramonas lėktuvu išskrido tiesiai į Paryžių, iš ten – į Libaną, o mes su mama traukiniu nusibeldėme į vieną uostą Čilės šiaurėje ir iš ten Italijos laivu nuplaukėme į Genują, paskiau autobusu nuvykome į Romą ir iš ten – lėktuvu į Beirutą. Kelionė užtruko du mėnesius, ir, man regis, tik stebuklas mamą išgelbėjo nuo mirties. Mes važiovome paskutiniame vagone vieni su paslaptingu indėnu, kuris, apsiginklavęs senoviniu šautuvu, visą kelionę nepratarė nė žodžio, tik tupėdamas prie savo krosnelės be perstojo žiaumojo kokos lapus ir kasėsi utinėdamasis. Nepastebėjome jo miegant, dieną ir naktį jis mįslingai spoksojo į mus savo įkypomis akutėmis. Mama bijojo, kad, ištaikęs proga, jis gali mus nužudyti, nors ir žinojo, jog jis tam tyčia pasamdytas mus saugoti. Traukinys taip lėtai šliaužė per dykumą pro kopas ir druskos kasyklas, jog mano broliai bėgdavo šalia, iššokę iš vagono. Norėdami paerzinti mamą, jie staiga atsilikdavo, dėdamiesi nuvargę ir šaukdamiesi pagalbos. Laive Pančas taip dažnai prisiverdavo pirštus tarp sunkių geležinių durų, jog ilgainiui niekas nesijaudindavo,